

2

PRIAME DANE

2.1 Daň z príjmov

2.1.1 Daň z príjmov fyzickej osoby²

2.1.1.1 Príjmy zo závislej činnosti (§ 5)³

1. Subjektom dane z príjmov fyzickej osoby je:
  - .....
  - .....

2. Predmetom dane z príjmov fyzickej osoby na základe pozitívneho vymedzenia sú:
  - .....
  - .....
  - .....
  - .....

3. Od roku 2011 sa príjmy fyzickej osoby členia na .....
a ....., čo ovplyvňuje uplatňovanie nezdaniteľných
častí základu dane a nárok na daňový bonus.

4. Uveďte všetky príjmy fyzickej osoby, ktoré patria medzi aktívne príjmy:
  - .....
  - .....
  - .....

5. Spoločný základ dane fyzickej osoby tvorí súčet:
ČZD 1 .....

---

² Riešenie otvorených otázok sa nachádza v učebnici Daňovníctvo – daňová teória a politika I, kapitola 2.

³ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

📖 VZOROVÝ PRÍKLAD 2.7

Základ dane z podnikania vo výške 27 300 € vykázal daňovník v roku 2019. Jeho manželka žijúca s ním v spoločnej domácnosti, manželka je ZŤP:

- nemala vlastné príjmy,
- mala v roku 2019 vlastný príjem vo výške 1 300 €,
- mala v roku 2019 vlastný príjem vo výške 6 350 €.

Vypočítajte nezdaniteľnú časť základu dane na manželku.

Riešenie:

Výpočet nezdaniteľnej časti základu dane na manželku (ďalej len NČZDM):

- $27\,300 < 36\,256,37$ – má nárok na plnú NČZDM, t. j. 3 937,35 €
- $27\,300 < 36\,256,37$ – vlastný príjem manželky
 $NČZDM = 3\,937,35 - 1\,300 = 2\,637,35$ €
- $27\,300 < 36\,256,37$ – vlastný príjem manželky
 $NČZDM = 3\,937,35 - 6\,350 = -2\,412,65$ € (v tomto prípade nemá daňovník nárok na NČZDM)

📖 VZOROVÝ PRÍKLAD 2.8

Vypočítajte výšku NČZD na manželku starajúcu sa o dieťa vo veku 2,5 roka, ak manželov základ dane zo samostatnej zárobkovej činnosti je 38 500 €, pričom:

- manželka nemá vlastné príjmy,
- manželka má príjem vo výške 1 300 €,
- manželka má príjem vo výške 4 300 €.

Riešenie:

- $38\,500 > 36\,256,37$ – treba krátiť NČZDM
 $NČZDM = 13\,001,438 - 9\,625 = 3\,376,43$ €
- $38\,500 > 36\,256,37$ – treba krátiť NČZDM – vlastný príjem manželky
 $NČZDM = 3\,376,43 - 1\,300 = 2\,076,43$ €
- $38\,500 > 36\,256,37$ – treba krátiť NČZDM – vlastný príjem manželky
 $NČZDM = 0$ € (resp. vlastný príjem manželky $> 3\,937,35$ € $\rightarrow$ NČZDM = 0)

Komentár:

Pri výpočte nezdaniteľnej časti základu dane na manželku treba najskôr vypočítať progresívne zníženú ročnú NČZD [bod a)] vzhľadom na vysoký základ dane manžela a následne od nej odpočítať vlastný príjem manželky [v bodoch b) a c)].

↪ Príklad 2.74

Pán Peter dosiahol príjmy z podnikania ako remeselný živnostník vo výške 54 500 € (bez podnikateľských úrokov na podnikateľskom účte). Uplatňuje si paušálne výdavky. Daňovník má dve deti, na ktoré si uplatňuje daňový bonus počas celého zdaňovacieho obdobia (staršie ako 6 rokov). Manželka (ZŤP) v roku 2019 dosiahla vlastné príjmy vo výške 2 540 €. Vypočítajte daňovú povinnosť pána Petra za rok 2019.

↪ Príklad 2.75

Vypočítajte daňovú povinnosť daňovníka za zdaňovacie obdobie 2019, ak:

- od júna podnikal ako remeselný živnostník, dosiahol príjmy 22 000 €, pri ktorých uplatňuje skutočné výdavky vo výške 16 000 € (vrátane poistného, ktoré platí ako živnostník, na zdravotné poistenie vo výške 368 €),
- dosiahol príjem za výkon osobnej asistencie u občana ZŤP v celkovej výške 945 €.

↪ Príklad 2.76

Prekladateľ dosiahol za rok 2019 príjmy vo výške 85 000 € (uplatňuje si paušálne výdavky). Odvody sociálneho a zdravotného poistenia dosiahli 12 000 €. Súčasne prenajíma byt, kde ročná výška príjmov z prenájmu predstavuje 8 400 € (výdavky 0 €). Vypočítajte jeho základ dane a daňovú povinnosť.

↪ Príklad 2.77

Tesár dosiahol za zdaňovacie obdobie 2019 príjem vo výške 1 600 €. Uplatňuje si paušálne výdavky. Okrem tohto druhu príjmov prenajíma byt za 810 € mesačne. Prvé tri mesiace zdaňovacieho obdobia poberal daňovník podporu v nezamestnanosti vo výške 690 €. Je daňovník povinný podať daňové priznanie? Ak áno, aký typ daňového priznania je povinný podať?

↪ Príklad 2.78

Pani Janka bola prvé štyri mesiace roka 2019 poberateľkou podpory v nezamestnanosti. Výška jej podpory bola 247 € mesačne. Od mája do konca zdaňovacieho obdobia pracovala ako asistentka dôchodcu s ťažkým zdravotným postihnutím s mesačným príjmom vo výške 570 €. Vypočítajte výšku daňovej povinnosti pani Janky.

↪ Príklad 2.79

Vypočítajte daňovú povinnosť živnostníka podnikajúceho celé zdaňovacie obdobie 2019 s príjmom 28 000 €. Živnostník si uplatňuje paušálne výdavky, zdravotné poistenie zaplatil vo výške 362 €. Súčasne dosiahol príjmy zo sprostredkovania poistenia vo výške 2 200 €. Manželka je poberateľka rodičovského príspevku za dieťa vo veku 2 ro-

PRÍKLADY NA RIEŠENIE

➔ Príklad 2.104

Pani Eva poberá od roku 2011 starobný dôchodok vo výške 3 078 € ročne. V roku 2019 mala zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti vo výške 1 500 €, z čoho bola odvedená preddavkovo daň v sume 247 €, poistné bolo 201 €. Ďalší príjem zdanený preddavkovým spôsobom dosiahol 1 246 €, poistné bolo 167 € a zrazené preddavky boli vo výške 210 €. Manžel v danom roku dosiahol vlastné príjmy vo výške 3 860 €. Manželia majú tri deti, ani jedno však už nemožno považovať za nezaopatrené. Je daňovníčka povinná podať daňové priznanie? Ak áno, vypočítajte výšku daňovej povinnosti.

➔ Príklad 2.105

Zamestnanec pán Emil bol v roku 2019 zamestnaný u dvoch zamestnávateľov, v čase od 1. 1. 2019 do 31. 10. 2019 u zamestnávateľa A, kde jeho hrubé príjmy dosiahli 8 730 €, poistné bolo 1 435 € a preddavky na daň 164 €. Potom bol v novembri evidovaný na úrade práce a v decembri absolvoval brigádu u zamestnávateľa B, kde sumár príjmov dosiahol výšku 980 €, poistné odvody boli vo výške 83 € a preddavky na daň dosiahli 73 €. Daňovník nie je poberateľom žiadneho dôchodku. Uplatňuje si NČZD aj na manželku (evidovanú na úrade práce) ako vyživovanú osobu, ktorej vlastný príjem dosiahol 590 €. Vypočítajte výšku daňovej povinnosti pána Emila.

➔ Príklad 2.106

Daňovníčka je na rodičovskom príspevku od 1. 1. do 31. 12. daného kalendárneho roka. Na základe zmluvy prednášala v materských centrách, kde získala hrubý príjem vo výške 184 €. V mesiacoch január až máj dosiahla ďalšie príjmy zo závislej činnosti v celkovom úhrne 520 €, povinné poistné bolo 64 € a preddavky z tohto príjmu neodvádza. V novembri a decembri získala príjem zo závislej činnosti vo výške 920 €, poistné bolo 135 € a preddavok na daň podľa § 35 dosiahol 155 €. Má daňovníčka povinnosť podať daňové priznanie?

➔ Príklad 2.107

Daňovníčka dosiahla v roku 2019 hrubé príjmy od dvoch zamestnávateľov a ani u jedného nemala podpísané daňové vyhlásenie. U zamestnávateľa A dosiahla príjem 14 300 €, odvedené poistné bolo 2 305 €, preddavky na daň z príjmu 505 €. U zamestnávateľa B dosiahla príjem 10 000 €, odvedené poistné dosiaholo sumu 1 540 € a preddavky na daň z príjmu boli 301 €. Vypočítajte daňovú povinnosť, ak daňovníčka má jedno dieťa vo veku 26 rokov.

77. Daň z bytov sa vypočíta ako .....

📄 VZOROVÝ PRÍKLAD 2.28

V trojposchodovom bytovom dome v Čadci (okresné mesto) so zastavanou plochou 280 m² sú na každom poschodí dva rovnako veľké byty s podlahovou plochou 130 m². Správca dane stanovil sadzbu dane pre byty, nebytové priestory a stavby na bývanie na 0,33 €/m². Určite výšku daňovej povinnosti daňovníkov, ak:

- všetky byty sú v osobnom vlastníctve fyzických osôb,
- jeden byt je v osobnom vlastníctve fyzických osôb,
- žiadnen byt nie je vlastníctvom fyzických alebo právnických osôb.

Riešenie:

- a) *Všetky byty sú v osobnom vlastníctve fyzických osôb.*

Daň = ZD x sadzba

$$\text{Daň} = 130 \times 0,33 = 42,90 \text{ €}$$

Daňová povinnosť daňovníka, ak všetky byty sú v osobnom vlastníctve fyzických osôb, je 42,90 €.

Komentár:

Každý vlastník bytu podá daňové priznanie do 31. 1. nasledujúceho roku, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť. Správca dane (obecný úrad) mu do 15. 5. doručí platobný výmer a daňovník zaplatí daň z nehnuteľností vo výške 42,90 € najneskôr do 30. 5., t. j. do 15 dní od doručenia platobného výmeru.

- b) *Jeden byt je v osobnom vlastníctve fyzických osôb.*

$$\text{Daň} = 130 \times 0,33 = 42,90 \text{ €}$$

Daňová povinnosť daňovníka, ak jeden byt je v osobnom vlastníctve fyzických osôb, je 42,90 €.

Komentár:

Vlastník bytu (fyzická osoba) podá daňové priznanie a zaplatí daň z bytov. Za ostatné byty podá daňové priznanie a zaplatí daň z bytov vlastník alebo správca bytového domu.

- c) *Žiadnen byt nie je vlastníctvom fyzických alebo právnických osôb.*

$$\text{Daň} = 280 \times (0,33 + 3 \times 0,33) = 280 \times 1,32 = 369,60 \text{ €}$$

Daňová povinnosť daňovníka, ak žiadnen byt nie je vlastníctvom fyzických alebo právnických osôb, je 369,60 €.

- 2.149** a) aj keď je vozidlo oslobodené od dane, daňovník je povinný podať za toto vozidlo daňové priznanie, pričom si v ňom uplatní oslobodenie,
b) daňovník je povinný podať daňové priznanie a v ňom vyčíslíť pomernú časť dane ako $\frac{1}{365}$ ročnej sadzby dane x počet kalendárny dní, počas ktorých sa vozidlo používalo mimo výkonov vo verejnom záujme, t. j. 22,12 €.
- 2.150** a) daňovník podá opravné daňové priznanie,
b) daňovník podá dodatočné daňové priznanie a to najneskôr do 30. 4. 2019, pričom do tohto dátumu zaplatí rozdiel dane.
- 2.151** 645,25 €
- 2.152** 8 827 €; V nasledujúcom roku bude daňovník platiť mesačné preddavky na daň z motorových vozidiel vo výške $\frac{1}{12}$ z predpokladanej dane.

✓ TESTOVÉ OTÁZKY

- 1. Ročná sadzba dane z motorových vozidiel sa zníži o 50 % pre:**
  - a) hybridné motorové vozidlo alebo hybridné elektrické vozidlo a vozidlo kategórie L, M a N na vodíkový pohon a vozidlá kategórie L, M a N s pohonom na stlačený zemný plyn (CNG) alebo skvapalnený zemný plyn (LNG),
  - b) elektrické vozidlá,
  - c) vozidlá na veterný pohon.
- 2. Zdaňované kategórie vozidiel L sú:**
  - a) motorové vozidlá s menej ako štyrmi kolesami a štvorkolky,
  - b) vozidlá určené na prepravu osôb,
  - c) vozidlá určené na dopravu nákladov.
- 3. Zdaňované kategórie vozidiel O sú:**
  - a) vozidlá určené na dopravu nákladov,
  - b) vozidlá určené na prepravu osôb,
  - c) prípojné vozidlá.
- 4. Zdaňované kategórie vozidiel M sú:**
  - a) prípojné vozidlá,
  - b) vozidlá určené na prepravu osôb,
  - c) vozidlá určené na dopravu nákladov.
- 5. Zdaňované kategórie vozidiel N sú:**
  - a) motorové vozidlá s menej ako štyrmi kolesami a štvorkolky,
  - b) vozidlá určené na prepravu osôb,
  - c) vozidlá určené na dopravu nákladov.

📄 VZOROVÝ PRÍKLAD 3.5

Tuzemský podnikateľ nakúpil v Taliansku (platiteľ DPH) tovar za nákupnú cenu 450 € a následne ho s prirážkou 100 € predal veľkoskladu. Veľkosklad nalepoval etikety s pridanou hodnotou 50 €. Takto upravený tovar nakúpil druhý veľkosklad a tovar balil do kartónov s prirážkou 100 €. Tovar potom išiel cez podnikateľa ku konečnému spotrebiteľovi s PH 200 €, pričom tento podnikateľ nebol platiteľ DPH. Vypočítajte výšku odvedenej DPH do štátneho rozpočtu, pričom sadzba DPH je 20 %.

Riešenie:

DPH – uplatňovanie dane pri nákupe z krajín EÚ (intakomunitárne nadobudnutie tovaru)										
Príslušný stupeň	Nákupná cena bez DPH	Odpočítateľná daň	Nákupná cena s DPH	Pridaná hodnota	Clo, spotrebná daň	Základ dane	Daň	Predajná cena s DPH	Zúčtovanie so SR	Sadzba dane
1. a	450	–	–	0	0	450	90	540	90	20 %
1. b	450	90	540	100	0	550	110	660	20	20 %
2.	550	110	660	50	0	600	120	720	10	20 %
3.	600	120	720	100	0	700	140	840	20	20 %
4.	700	140	840	200	0	–	–	1 040	–	20 %
Spolu daň									140	

Odvod do štátneho rozpočtu po všetkých obchodných vzťahoch dosiahol výšku 140 €.

Komentár:

Pri nákupe tovaru v rámci členských krajín EÚ od platiteľa DPH nakupuje tuzemský podnikateľ tovar bez DPH a následne tovar podlieha zdaneniu v Slovenskej republike. Pri samozdanení slovenský podnikateľ nie je povinný vystavovať faktúru.

📄 VZOROVÝ PRÍKLAD 3.6

Vinár (platiteľ DPH) nakúpil hrozno za 198 € s DPH od iného platiteľa. Pridaná hodnota výrobou vína bola 100 € a spotrebná daň 50 €. Víno potom odobral podnik a plnil ho do fliaš s PH 120 €. Tento plniaci podnik nebol platiteľom DPH. Víno napl-

8. Predmetom zdanenia DPH sú:

- a) obchod v rámci SR a obchod v rámci EÚ,
- b) dovoz tovaru z EÚ,
- c) dodanie tovaru a služby, dovoz tovaru a intrakomunitárne nadobudnutie.

9. Pomerné odpočítanie DPH znamená:

- a) pomerné krátenie DPH z dôvodu uskutočňovania oslobodených obchodov,
- b) krátenie DPH v plnej výške z dôvodu uskutočňovania oslobodených obchodov,
- c) uplatnenie rozdielu DPH na vstupe a DPH na výstupe.

10. Pri investičnom majetku dochádza k úprave DPH, ak sa zmení:

- a) účel jeho použitia,
- b) spôsob odpisovania,
- c) dĺžka odpisovania.

3.2 Spotrebné dane

3.2.1 Spotrebná daň z alkoholických nápojov⁵⁵

21. Vymedzenie základných pojmov – definujte pojmy:

- daňový sklad .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- prevádzkovateľ daňového skladu .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- režim pozastavenia dane .....
- .....
- .....
- .....

⁵⁵ Zákon č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v znení zákona č. 69/2012 Z. z. nadobudol platnosť v Slovenskej republike k 1. 1. 2012. Nahradil dovtedy tri platné osobitné zákony o spotrebnej dani z liehu č. 105/2004 Z. z., o spotrebnej dani z vína č. 104/2004 Z. z. a o spotrebnej dani z piva č. 107/2004 Z. z. Na účely tohto zákona sa rozumie alkoholickým nápojom lieh, víno, medziprodukt a pivo.

37. Výpočet spotrebnej dane z alkoholického nápoja, ktorým je pivo .....

🗨️ OKRUHY NA DISKUSIU

1. *Vysvetlite podmienky fungovania malého samostatného pivovaru.*
2. *Vysvetlite, ako budete postupovať pri zaokrúhľovaní obsahu alkoholu v pive.*
3. *Zaťažujú spotrebné dane výrobcov vo výrobnom procese alebo až konečnú spotrebu?*

📖 VZOROVÝ PRÍKLAD 3.14

Ak zistený skutočný obsah alkoholu v pive je 4,23 %:

- zistený skutočný obsah alkoholu sa zaokrúhli na jedno desatinné miesto matematicky; t. j. **4,23** % sa zaokrúhli na **4,2** %,
- skutočný obsah alkoholu v pive sa po matematickom zaokrúhlení vyjadrí v hodnote **4,0** %, ⁶⁵

Ak zistený skutočný obsah alkoholu v pive je **4,38** %:

- zistený skutočný obsah alkoholu sa zaokrúhli na jedno desatinné miesto matematicky; t. j. **4,38** % sa zaokrúhli na **4,4** %,
- skutočný obsah alkoholu v pive sa po matematickom zaokrúhlení vyjadří v hodnote **4,5** %.

Zistený skutočný obsah alkoholu v pive je **5,72** %:

- zistený skutočný obsah alkoholu sa zaokrúhli na jedno desatinné miesto matematicky; t. j. **5,72** % sa zaokrúhli na **5,7** %,
- skutočný obsah alkoholu v pive sa po matematickom zaokrúhlení vyjadří v hodnote **5,5** %.

Zistený skutočný obsah alkoholu v pive je **5,79** %:

- zistený skutočný obsah alkoholu sa zaokrúhli na jedno desatinné miesto matematicky; t. j. **5,79** % sa zaokrúhli na **5,8** %,
- skutočný obsah alkoholu v pive sa po matematickom zaokrúhlení vyjadří v hodnote **6,0** %.

Komentár:

Percento objemu skutočného obsahu alkoholu v pive sa matematicky zaokrúhli na jedno desatinné miesto, tzn. na jedno desatinné miesto sa zaokrúhli do hodnoty 0,05

⁶⁵ V zmysle § 5 ods. 3 písm. d) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v z. n. p.

VZOROVÝ PRÍKLAD 3.31

Spoločnosť Plyník, s. r. o., so sídlom v Považskej Bystrici je oprávnená podnikáť v plynárenstve v rozsahu dodávok plynu. Od 1. 3. do 31. 3. 2019 dodávala zemný plyn, v celkovom objeme 9 200 MWh plynu spoločnosti Lerko, a. s. Uvedená spoločnosť vyrába a dodáva teplo do bytov v Žiline a pri ich výrobe používa ako primárny zdroj energie zemný plyn. Spoločnosť Plyník, s. r. o., v tom istom mesiaci dodala zemný plyn v objeme 3 000 MWh spoločnosti Abc, s. r. o., ktorá ho ďalej spracúva na stlačený zemný plyn. Vypočítajte spotrebnú daň zo zemného plynu. Určite, dokedy je spoločnosť povinná podať daňové priznanie a zaplatiť daň.

Riešenie:

Daň = celkové množstvo zemného plynu, z ktorého vznikla daňová povinnosť x 1,32 €/MWh

Zemný plyn používaný na výrobu tepla pre domácnosti⁹²

9 200 MWh x 1,32 €/MWh = 12 144 €

Zemný plyn dodaný na výrobu stlačeného zemného plynu

3 000 MWh x 9,36 €/MWh = 28 080 €

Daňová povinnosť 12 144 € + 28 080 € = 40 224 €

Platiteľ dane, tzn. spoločnosť Plyník, s. r. o., je povinný najneskôr do 25. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúcom po kalendárnom mesiaci, v ktorom vznikla daňová povinnosť (t. j. 25. 4. 2017), podať daňové priznanie colnému úradu v Trenčíne a v rovnakej lehote zaplatiť daň vo výške 40 244 €.

OKRUHY NA DISKUSIU

1. Ako sa menila výška daňovej sadzby pri dani zo zemného plynu od jej zavedenia v daňovom systéme v Slovenskej republike?
2. Aká je sadzba dane na stlačený zemný plyn dodaný alebo používaný ako pohonná látka, alebo palivo na výrobu tepla?
3. Aké oslobodenia poznáme pri spotrebnej dani zo zemného plynu?

PRÍKLADY NA RIEŠENIE

Príklad 3.75

Spoločnosť Zani, s. r. o., sídliaca v Podbrezovej dodala v auguste zemný plyn v objeme 5 000 MWh spoločnosti Lakova, s. r. o., ktorá ho používa na výrobu stlačeného

⁹² Podľa úpravy platnej do 31. 12. 2010 bol zemný plyn používaný na výrobu tepla pre domácnosti od dane oslobodený.